

ECN 120: Øvingsoppgavesett 5 – Eirik sine løysingsforslag

Produksjonsgapet og samla forbruk

Oppgave 5.1: Korte fleirvalgsspørsmål

- (a) Produksjonsgapet defineres som:
- Faktisk produksjon minus import
 - Potensiell produksjon minus import
 - **Faktisk produksjon minus potensiell produksjon**
 - Total produksjon minus faktisk produksjon
- (b) I makro oppstår produksjonsgapet ofte som følge av:
- **Treg tilpasning i økonomien etter ulikevekt**
 - For rask tilpasning i økonomien etter ulikevekt
 - Interne sjokk i økonomien
 - Eksterne sjokk i økonomien
- (c) Et stort positivt produksjonsgap er:
- ikke noe problem fordi det er meir enn full sysselsetting og kapasitetsutnytting
 - **et potensielt problem fordi det kan føre til for høg inflasjon**
 - et problem fordi det innebærer høg arbeidsløyse
 - ikke noe problem fordi det er en del av ei naturlig tilpasning i økonomien
- (d) Den marginale konsumtilbøyeligheten defineres som
- Andelen av den disponible inntekta som går til forbruk
 - Andelen av inntekta som går til forbruk
 - **Andelen av siste krone disponibel inntekt som går til forbruk**
 - Total produksjon minus faktisk produksjon
- (e) I konsumfunksjonen $C = c(Y - T) = a + b(Y - T)$ er den marginale konsumtilbøyeligheten
- $\frac{a + b(Y - T)}{(Y - T)} = \frac{a}{(Y - T)} + b$
 - $(Y - T)$
 - Potensiell produksjon minus import
 - a
 - **b** (rett svar)
- (f) Likviditetsfella viser seg som
- Aukende marginal konsumtilbøyelighet
 - **Fallende marginal konsumtilbøyelighet**
 - Mangel på penger (likvider) i økonomien
 - Tiltakende luksusforbruk som så fører til økonomisk nedtur seinere
- (g) Følgende finanspolitiske virkemiddel er mest egna under likviditetsfella
- Stramme inn tilgangen på likvider i økonomien ved å skjerpe reservekravet
 - Auke styringsrenta
 - Reduserte skatter
 - **Auka offentlig forbruk**

Oppgave 5.2: Konsumfunksjonen

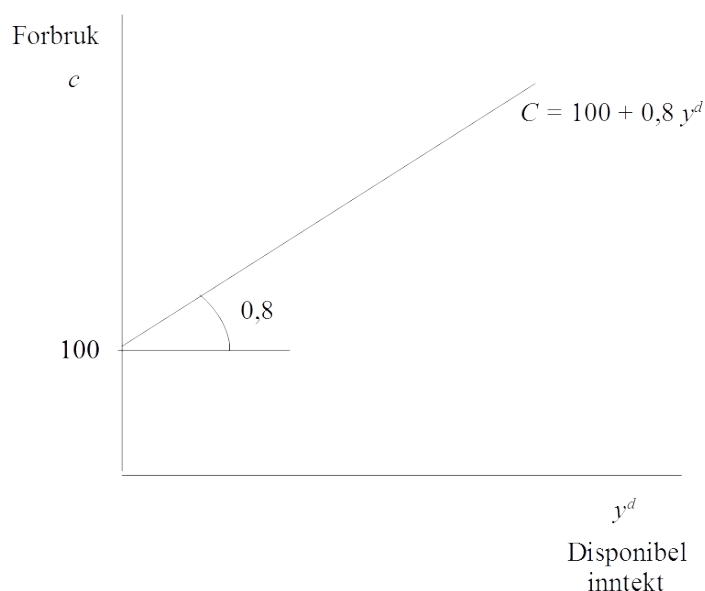
Den marginale konsumtilbøyeligheten er på b og basisforbruket er på a .

(a) Skriv det matematiske uttrykket for konsumfunksjonen

Svar: $c = a + b y^d$ der $y^d = Y - T$, som er disponibel inntekt.

(b) Tegn en graf av denne konsumfunksjonen når $a = 100$ og $b = 0,8$.

Svar:

Oppgave 5.3: Tetting av produksjonsgapet gjennom å gjøre planlagt samla forbruk lik BNP

I landet Pressia er det stort press på økonomien, slik at produksjonsgapet er positivt, dvs. at BNP er større enn potensiell produksjon. Formelen for samla (ønska) planlagt forbruk, $AD = 1000 + 0.8 y^d$. AD er 120 enheter større enn den disponible inntekta $(Y - T)^* = y^{d*}$. Hvor stor må y^d være for at planlagt samla forbruk AD skal være likt y^d , hva er faktisk y^d , og hvilke justeringer må foretas i økonomien?

Svar: I likevekt er y^d lik AD , slik at kan vi skrive $AD = 1000 + 0.8 y^d = y^d$ og løyse likninga.

$$y^d = 1000 + 0.8 y^d \Rightarrow$$

$$y^d - 0.8 y^d = 0.2 y^d = 1000 \Rightarrow$$

$$0.2 y^d = 1000 \Rightarrow y^d = 1000 / 0.2 = 5000$$

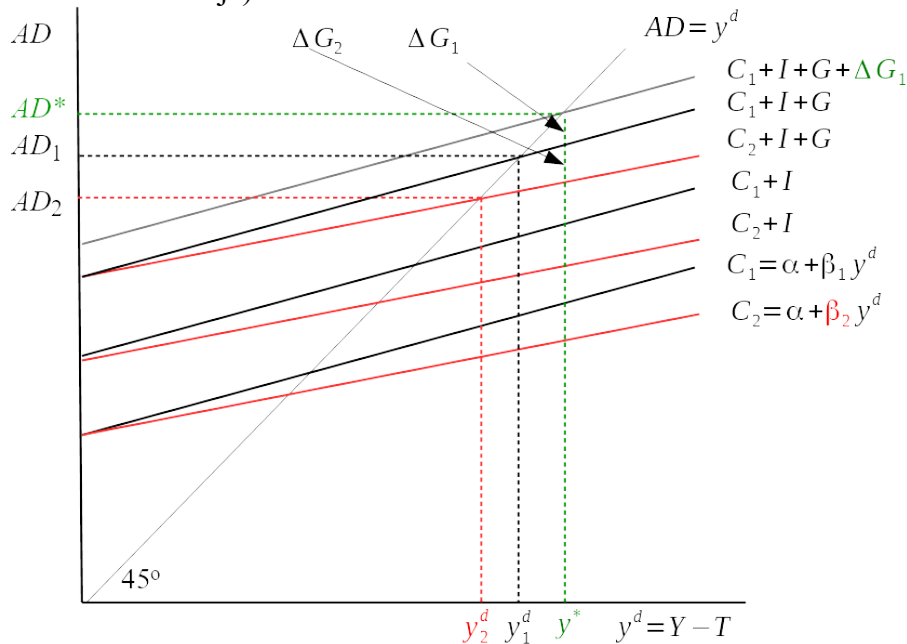
Dvs, når y^d er 5 000 så er AD lik BNP. Fordi AD er 120 enheter større enn y^d , så er faktisk BNP 4 880 (= 5 000 - 120). Ved å redusere samla etterspørsel med 120 enheter, f.eks. ved å auke skattene eller redusere offentlig forbruk, blir økonomien i likevekt.

Merknad: Oppgava kan også løyses grafisk (se video for ønska samla forbruk for løysing). Her er ting enklere enn på videoen fordi det samla planlagte forbruket allerede er gitt i AD -funksjonen.

Oppgave 5.4: Planlagt samla produksjon og BNP

- (a) Tegn inn de kurvene som beskriver sammenhengen mellom ønska samla forbruk og disponibel inntekt, y^d , og marker en situasjon der ønska samla forbruk er mindre enn BNP. Forklar kort hvordan du setter opp figuren.

Svar: Langs 45° linja $AD = y^d$. Privat forbruk: $C_1 = \alpha + \beta_1 y^d$, der β er marginal konsumtilbøyelighet. AD_1 er mindre enn ønska disponibel inntekt ($AD^* = y^{d*}$): $AD_1 = C + I + G$ (nest øverste svarte heiltrukne linje).

- (b) Tegn inn en auke i det offentlige forbruket og vis hva som skjer.

Svar: Ved å justere opp det offentlige forbruket med ΔG_1 auker AD_1 til $AD^* (= y^*)$ og det blir samsvar mellom samla forbruk og y^d .

- (c) Vis virkninga av meir pessimistiske forventninger hos forbrukerne. Forklar kort de justeringene du foretar i funksjonen for forbrukeratferd, og vis virkninga på BNP.

Svar: Meir pessimistiske forventninger hos forbrukerne innebærer at den marginale konsumtilbøyeligheten synker, dvs. $\beta_2 < \beta_1$, og kurven for privat forbruk får ei slakere helning, vist ved den røde linja C_2 nederst på figuren. Dette forplanter seg for linjene ovafor som får samme helning som den røde linja C_2 og planlagt samla forbruk synker tilsvarende (vist ved den øverste røde linja $C_2 + I + G$).

- (d) Hvor mye må du nå auke det offentlige forbruket med for å nå ønska aktivitetsnivå i økonomien?

Svar: Den totale auken i det offentlige forbruket blir $\Delta G_1 + \Delta G_2$, dvs. en ekstra auke i det offentlige forbruket i forhold til i (b) med ΔG_2 .

Oppgave 5.5: Produksjonsgapet

(a) Definer produksjonsgapet

Svar: Produksjonsgapet er forskjellen mellom faktisk og potensielt BNP.

(b) Tegn en figur som viser produksjonsgapet og marker hvor det er høy- og lågkonjunktur.

Svar: Potensielt BNP er tegna som ei rett linje (med vekst) over tid, mens faktisk BNP (konjunkturkurva) svinger rundt trendlinja for potensielt BNP.

